

ALBINA CARPAȚILOR

Apare 1 cōlă și jumătate pe săptămână. ABONAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 8 fl., pe 6 luni 4 fl. 40 cr., pe 3 luni 2 fl. 40 cr.; pentru România: pe an 20 lei, pe 6 luni 11 lei, pe 3 luni 6 lei. — Un număr 20 cr. s'eu 45 bani. — Un volum à 6 cōlō 70 cr. s'eu lei 1'70. — La 10 esemplare 1 rabat. Abonamentele se fac la editorul Visarion Roman în Sibiu, la colecianți, la oficiile postali și la tōte librăriile.

Torpile pe uscat.

— Narațiune din miseriile vieții. —

Scărăbușanu era avocat într'un oraș de rangul al doilea. Nime nu ajungea cu dēnsul în acel oraș, că-cî nime nu era așa deștept la cap și așa frumos la trup. Babele spuneau, că o astfel de minune de om n'au mai pomenit.

Scărăbușanu avea un noroc orb în câștigarea proceselor. De aceea ômenii cu judecâți alergau la dēnsul ca la Dumneșu. Dar dela un timp avocatul nostru, însumeșit de sôrtea lui cea bună, nu mai primia orî ce fel de procese și dela orî-cine; el se însarcina numai cu cauze mari, care puteau să-î aducă venituri enorme.

Ceialalți advocați din oraș se uitaū cu ochi rēi la Scărăbușanu și-l invidiaū pe întrecute; credeau, că el a devenit mare capitalist prin procesele câștigate.

Dar acēstă credință n'o aveau numai advocații, ci toți orașenii. Și cum putea să și fiă altfel?

După vre-o patru-cinci ani de advocația Scărăbușanu se făcuse proprietar de case, ba și-a fost cumpărat încă și trăsură cu telegari suiri, precum și un cal de călărit. Afară de acestea el trăia cu atâta lues, încât punea lumea în uimire. Nime nu purta haine mai scumpe și mai elegante, decât dēnsul, nime nu se închina mai mult la modă.

Apoi de stomac încă scia să grijescă, cum se cade. El mânca în hotelul cel mai scump și alegea bucatele ca aristocrat din nascere, dară la prețuri nici când nu se uita; după ce era sătul, mai cerea câte dōue, trei feluri, ca să le mirōse.

Vinurile din patriă Scărăbușanu le socotia bune numai pentru ômeni de rēnd, cun era bună-ôră vizitiul sēu; dēnsul nu bea, decât vinuri străine, care costau mai mult, că-cî erau mai rafinate.

Dar ce erau acestea pe lângă altele și mai mari?

Scărăbușanu lua parte la tōte petrecerile, câte se făceau prin cercurile claselor mai înalte; cerceta concer-

tele și dela teatru rar, de lipsia. Adeseori l'apuca miedul noptii prin speluncele de joc, unde bătea cărțile în societatea celor mai vestiți și mai periculoși cartofori.

Cât era érna, sēu mai bine dicēnd, carnavalul, Scărăbușanu alerga din bal în bal. Și mai de fiă-care bal își făcea alte vestminte; astfel în câți-va ani garderoba lui devenise ca un magazin de haine de tōte modele. Peste vară el petrecea câte dōue luni la băi, dar nu se întovăroșea, decât cu aristocrația și cu banchierii cei mari.

Lumea se amăgia a crede, că pentru tōte acestea Scărăbușanu cheltuesce numai din veniturile sale. Dară nu era adevărat. Scărăbușanu cheltuia deja dintr'o moștenire al cărei testator încă nu murise. Și étă acum.

Avea Scărăbușanu un unchiū bētrân, anume Ursoiū. Acest Ursoiū, burlac de vre-o 60 de ani, era putred de bogat; averea lui, ce consta din bani și proprietăți, se urca pe puțin la 50—60,000 de galbini. Alte rudeni nu erau afară de Scărăbușanu. Prin urmare nu mai încăpea nici o îndoielă, că tōtă averea unchiului avea să ajungă într'o ți pe mânilor nepotului.

Însē Scărăbușanu găsi modru de-a se folosi de presuntiva moștenire încă până mai trăia bētrânul Ursoiū. Un banchier îi da bani cu dobândă și nu pretindea dela domnul avocat alt-ceva, decât ca să iscălēcă polițele și să plătescă interesele înainte, — și ce interese! Vi s'ar face pērul măciucă decă le-ați cunosce.

Împrejurarea, că Scărăbușanu avea să fiă moștenitorul bētrânului burlac, făcea pe mulți părinți cu fete, să nu-și mai ia ochii dela dēnsul. Toți ar fi dorit să aibă un astfel de ginere; drept aceea toți se luaū cu frumosul pe lângă nepotul lui Ursoiū și-î arētau nu numai viū interes, ci și un respect deosebit.

Fetele, la rēndul lor, ar fi fost în stare să se bată după Scărăbușanu. Lucru firese! El era frumos, plăcut la

vorbă, drăgălaș în purtare, avea trăsura cu cai, era apoi și unicul moștenitor al vestitului Ursoiū Eî bine, ce mai trebuia?

Maî trebuia ceva, dar fetele nu o sciaū. Adecă mai trebuia, ca Scărăbușanu să voiască a se căsători.

Însă avocatul nostru trecuse de 35 de ani și la tôte se gândia, numai la căsătoria nu. Étă care era teoria lui în astă privință:

— Omul, decă n'are nevoiă de zestre, până e june să-și petrecă, și june să fiă cel puțin până la 40 de ani seū și mai mult. Numai nebunii sunt în stare să renunțe la dulcile plăceri ale tineretelor, să-și jertfescă libertatea spre a-și strēmba cerbicea sub jugul unei neveste. Amor conjugal? Curată prostiă! Viétă familiară? Un chin fără margini! Când cine-va s'a disgustat de tôte petrecerile, — când lumea nu mai are pentru dēnsul nici un farmec, atunci se pôte însura. Atunci nevasta va să-i prinđă bine: ea-i va pune cataplasme la junghiuri, îi va face teiuri de tuse și-l va păzi la căpătăiū ca o soră de caritate, când el va zăcea bolnav.

Fidel acestei teorii, Scărăbușanu trăia lume albă și nici habar n'avea, decă unii alții i-ar fi luat burlăcia în nume de rău.

Cu tôte acestea el nu se arēta dușman fetelor; din contră, le făcea adese ori curte, dar mai mult din deșertăciune, decât din vre-o simpatia seū din amor. Scărăbușanu avea o nespusă slăbiciune de-a cuceri inimile fetelor și de-a se sci iubit de dēnsele, fără ca el să iubescă pe cine-va.

Și cât era el de meșteșugos, când voia să placă fetelor mai mult decât alții! Se îmbrăca cu nisce haine, ce i se lipiaū de trup, trăgea în picioare nisce cisme cu tureci încrețiți, își punea giamul la un ochiū, lua biciușca în mâna dreptă și se arunca pe cal. Cutreiera de-arēndul tôte acele strade, pe unde erau fetele cele mai frunșele. Acestea-i cam sciaū năravul și se aflaū mai tot deuna la ferēstră. Scărăbușanu le arunca o jumătate de privire, însoțită de un zîmbet destul de drăgălaș, își atingea mâna de pělăria și apoi se făcea nevēđut.

De altă dată Scărăbușanu se primbla cu trăsura, dar atunci lua și pe unchiul seū Ursoiū cu sine. Era o minunată apucătură. Avocatul prin acēsta voia să dică: Vedeți-mē? Eū sunt moștenitorul unchiului meū!

Biețele fete! Ele muriaū după avocatul nostru. Ce fericite se simțiaū, când puteaū să vorbescă cu dēnsul. Ne cunoscēnd teoria lui despre căsătoria, ele mereū așteptăū să fiă pețite. Dar tōtă așteptarea le era deșertă. Câte odată eșia prin oraș vorba, că Scărăbușanu se va logodi cu cutare fată seū cu cutare; atunci tôte celelalte cădeaū la desperare.

Care flăcăū din oraș n'ar fi voit să fiă ca dēnsul? Care putea să nu-l invidieze ca pe cel mai norocit dintre muritorii? Mulți îl și criticaū din cauza sumeției, pe care de loc n'o ascundea. Dar ce-i pēsa lui Scărăbușanu de vorbele ómenilor? El se credea în drept a nu socoti pe nimenea de-o potrivă cu sine și pôte că și avea cuvēnt de-a face.

Însă tôte până la un loc. Rōta norocului încă se împiedecă uneori și se rēstórnă. Étă la ce nu se prea gândia Scărăbușanu.

Într'una din zile Ursoiū chiēmă pe nepotul seū la sine și poftindu-l să șeađă, dise cătră dēnsul:

„Nepóte! Am trăit singur ca un cuc până la vârsta de 60 de ani. Până aveam să agonisesc nu m'a lăsat inima să mē căsătoresc, că-cî sciam, că din tôte sudorile nu mē voiū alege cu nimic. Acum însă, mulțămită celui de sus, am și eū ce-mî trebuie. De aceea am hotărît, ca remășița zilelor s'o trăesc și eū ca alți ómenii“

„Ce vrei să dici, unchiule?“

„Étă ce vrēū să dic: am hotărît să mē însor.“

Scărăbușanu sări speriat de pe scaun: era ca cum o torpilă ar fi făcut esplosiune la picioarele lui. Dintr'o dată nici nu putea să casce gura, ci se uita la bētrānul cu ochii înholbați. Reculegēndu-se apoi dise cătră bētrānul:

„Ai nebunit, unchiule?“

„Ba sunt în tōtă firea, fētul meū —“

„Să te însori d-ta la vârsta de 60 de ani, să te dai ca o jucăria pe mâna unei femeii, — deū acēsta n'aș fi cređut'o, decă mi-ar fi spus'o alt cine-va. Dar cel puțin îți vei fi luānd o nevastă de sama d-tale —“

„Nu“ — adause Ursoiū — „am să iaū o vēduvă tineră și frumósă. E drept, că ea are trei copii, dar am și eū cu ce să-i țin.“

„De minune, unchiule! Ai hotărît să-ți dai averea în prada străinilor, eră pe sângele d-tale îl puni la o parte. Până acum vorbeai cu totul altfel.“

„Eū nam invēțat dela d-ta, nepóte, cum să-mi agonisesc averea; nici nu te întreb pe d-ta, ce voiū face cu acea avere. Sunt stăpān pe al meū și voiū dispune după plac. Asudă și d-ta, cât am asudat eū, și de bună sama, că nu vei primi dela nimeni invēțatură, cum să chivernisesci.“

„Scărăbușanu era topit. Cu tôte acestea el nu-și perdu curagiul, ci urmā astfel:

„Să lăsăm averea la o parte, și să ne gândim la altele. D-ta dici, că vei lua o vēduvă tineră. Eî bine, cum cređi, că se va purta ea cu d-ta? Te va duce de nas și-și va bate joc de aceste bētrānețe binecuvēntate. Bagă de samă, unchiule, să nu te căesci și să n'ajungi de rīsul lumii!“

„Dă-mi bună pace, nepóte. Eū să fac, eū să trag. Decă ți-am descoperit gândul meū, și l'am descoperit ca unui nepot și n'așteptam să-mi auđ muștrării dela d-ta. D'aci nainte voiū lucra de capul meū.“

„Așa să fiă“ — rēspunse Scărăbușanu, apoi își luă pělăria și plecā. Pe când scoboria scările, el inormoia ca un urs și dicea întru sine:

— Nu pot birui cu hodoróga bētrānă. Va să mē facă om fără noroc. Dar mai sunt și alte miđlóce de-a zădărnici căsătoria. Mē voiū face luntre și punte

În decurs de douē săptămāni Scărăbușanu puse totul în mișcare spre a nimici planul lui Ursoiū. Urzia intrigi peste intrigi; trāmitea ómenii de-ai seî la vēduvă, ca să defăimeze pe Ursoiū; punea pe alții de adresaū unchiului seū scrisori, în care defăimaū pe vēduva. Nimic nu lăsă necercat. Alerga și și nópte ca un nebun: plăti pe nisce babe bārfitóre, ca să imple orașul cu tot felul de scornituri.

Dar tôte trudele lui rēmaseră deșerte. Încăpăținatul bētrān se ținea de planul seū ca orbul de gard. În cele din urmă cununia se făcu.

Scărăbușanu, ca să nu facă pe ómenii a crede, că el s'a stricat cu Ursoiū, se duse la nuntă și se arēta mai cu voiă, decât toți ceialalți óspeți. Însă Ursoiū nu-l mai avea în dragoste, de óre-ce bine scia, că tôte intrigele aū

fost urdite de nepotul său. Cu toate acestea dânsul nu se arăta pe față dușman, ci trata pe Scărăbușanu ca și mai înainte.

După cununia lui Ursoiți aușia pe stradele orașului nisce vorbe ca acestea:

— I-a mai cădută nasul lui Scărăbușanu! El socotia, că va moșteni totă averea unchiului său, dar acum se va mulțami și cu jumătate din moștenire.

Se vede, că și banchierul avocatului își făcea astfel de reflecțiuni, că-cî dela un timp începu, să mai mărginiscă creditul.

Scărăbușanu se simția zdrobit de lovitura, ce primise așa fără veste prin căsătoria unchiului său. Dar în lume el se arăta tot ca mai înainte: voios și îngânat. El întru nimic nu-și schimbă modul de trai de până atunci, ba dincontră, începu să trăiscă încă și mai strălucit.

Dar un an fu de ajuns, pentru a-l încurca în cea mai urită criză financiară. Advocata nu-și mai aducea veniturile dela început din cauză, că el își negligea afacerile. Banchierul nu-l mai împrumuta cu sume mari. Scărăbușanu se vedu decî nevoit să facă datorii și în alte părți, ceea ce nu-și prea venia la socoteli. Situațiunea lui devenise nesuferită.

Ca să scape din această situațiune grea, el își luă refugiul, sciți la ce? La căsătoria! Scărăbușanu se lăpădă vrînd-nevrînd de cunoscuta lui teoriă. Nicî nu putea să facă altfel, că-cî avea trebuință de zestre.

Era în acel oraș un proprietar, anume Leuștean, despre care se șicea, că e foarte bogat. Leușteanu avea numai două copii, un fecior și o fată. Alesandrina, fica lui Leușteanu, era una din cele mai frumoșe fete din oraș și dăbia trecuse de 16 ani. Scărăbușanu o cunoscea și era sigur, că dânsa va primi mâna lui. El trimise decî fără întârziere un pețitor la tatăl copilei. Leușteanu se învoi din totă inima. Din acel moment avocatul nostru nu lipsia măcar o zi de-a cerceta a casă pe fiitorea sa logodnică.

Alesandrina nu mai scia de capul ei, atât se simția de fericită. Ce mândria pentru dânsa, că a fost preferită celorlalte fete! A-și găsi un soț ca Scărăbușanu, etă care era visul ei de aur. Și acum acest vis avea să devină realitate

„Cine va fi ca mine?“ — șicea copila în gândul ei — „cine va ajunge cu mine, când mă voi numi dânsa Scărăbușanu? Mă voi primbla în trăsura, voi petrece la băi și în cele din urmă voi moșteni dela Ursoiți. La baluri voi fi tot deuna regină, că-cî voi avea hainele cele mai frumoșe.“ Așa aiura frumoșă copilă și privia cu fală la viitor.

Sosi în fine și ziua, când avea să se facă logodna. Pe la orele unsprădece din zi Scărăbușanu visită pe fiitorul său socru și pofți să vorbescă între patru ochi cu dânsul. Avocatul începu a vorbi astfel:

„D-ta bine sci, domnule Leuștene, că înainte d'a se face căsătoriile, omenii se înțeleg despre unele afaceri. Dă-mi voiă să-ți aduc aminte, că fetele se înzestră și ginerii vor să cunoscă zestrea până ce nu se logodesc.“

„Așa este“ — răspuse Leușteanu.

„Decă este așa, apoi să ne înțelegem și noi“ — adăuse avocatul. — „Ce zestre aveai de gând să dai Alesandrinei?“

„Care ar fi pretensiunea d-tale?“ întrebă proprietarul c'un ton môle și cam descurăgiat.

„Să ne dai vre-o 10,000 de galbină și o casă seú ori-ce altă proprietate nemișcătoare. Mi se pare, că cerea acesta nu e nici decum esagerată. D-ta n'ai decăt două copii și averea țî-e mare.“

Leușteanu puse capul în pământ, începu a se freca pe frunte și răspuse:

„Nu se pôte, dragul meu Scărăbușanu!“

„Nu cumva vreî să ne togmim?“ — întrebă avocatul c'un suris reütăcios.

Bêtrânuș se apropie cu scaunul de Scărăbușanu și apucându-l de mâna îi șise:

„Am să-ți fac o descoperire, de-mi vei promite, că vei păstra secretul.“

„Îți dau cuvântul de onóre.“

„Ei bine, ascultă! Ómenii mă cred bogat, dar ei se înșală. E adevărat, că posed câte-va case și nisce moșii, însă toate le cumpărasem pe datoriă și datoria până astăzi n'am putut s'o plătesc. Tote veniturile de preste an mi s'aú dus ca interese pentru sumele, ce datoresc. Prin urmare nu pot da fiicei mele nici o zestre alta, decăt haine și nisce scule, care aú rēmas dela reposata mea soția.“

Scărăbușanu se părea detunat de-un fulger, venit din senin. Era a doua torpilă, care-i risipi toate speranțele și-i împlu sufletul de grijă.

„Decă e așa“ — șise el cătră Scărăbușanu — „apoi eu voi păstra secretul și d-ta îți vei păstra fata.“

Cu aceste cuvinte se sculă de pe scaun și luându-și ziua bună dela Leușteanu plecă. Ajungēnd a casă apucă condeii și scrisse Alesandrinei câte-va rânduri spunēdu-i, că logodna a rēmas baltă.

Sērmana copilă sta să înebunescă.

Ea se duse la tatăl său și-l întrebă, ce-a avut cu Scărăbușanu?

„Lasă, fata mea, că n'ai perdut nimic“ — răspuse tatăl cam necăjit. — „Scărăbușanu căuta zestre, nu căuta nevastă. Mângăie-te, Alesandrino, că lumea nu stă într'un flăcău.“

Atâta fu tot răspunsul.

Alesandrina nu avea încătrău, trebuia să primescă lucrurile așa cum s'aú petrecut. Își propuse a nu se mai gândi de loc la neomul, care o părăsise într'un mod atât de puțin cuviincios. Însă era greu a uita pe unul ca Scărăbușanu și de aceea tinēra copilă avu să sufere timp îndelungat. Încetul cu încetul ea se consolă, cum bietă putu. Ba în cele din urmă se simția cuprinsă de o ură nespūsă încontra adoratului de altă dată. Timpul e un doctor sigur; el vindecă multe rane, pe care alți doctori n'ar putea să le vindece cu o mie de lécuri.

Scărăbușanu, la rândul său, nu-și făcu multă bătăie de cap din această întēmplare. Pe el amorul de loc nu-l supēra, că-cî nici o dată nu iubise. Ceea ce perduse era numai speranța de-o zestre și această speranță putea s'o găsescă și airea. E adevărat, că prin relațiunile, ce avuse cu Alesandrina, el se deochiase puțin în ochii celorlalte fete. Cu toate acestea nici una n'ar fi fost în stare să șice ba, decă s'ar fi dus să o pețescă; el tot mai rēmase încă fruntea flăcăilor din acel oraș.

Prin urmare Scărăbușanu n'avea decăt să pună ochii

pe altă fată și să-și cerce din nou norocul. El așa și făcu. Comerciantul Cimbrescu avea numai o fată. Era frumoasă și gingașă Iuliana, o brunetă, care fărmecea ochii și inimile tuturor junilor. Scărăbușanu se duse la banchierul său și-î adresă următoarea rugare:

„Î-mi vei face mare plăcere, decă vei binevoi, să te dai cu Cimbrescu în vorbă pentru mine. Are fată de măritat și eu nu voiș să mai rămân burlac.“

„Cređi, că Cimbrescu se va învoi?“ întrebă banchierul dând din umeri.

„Asta e altă vorbă“ — răspuse Scărăbușanu. — „Eü te rog, să-mi faci acest serviciu, apoi d'aci înainte va fi tréba mea.“

„Chiar mâne îți voiü aduce răspunsul“ — adause banchierul — „și din parte-mi doresc, să nu-mi fiă miđlocirea deșértă.“

După acest scurt dialog cei doi se despărțiră. Banchierul era bun bucuros, să facă avocatului acest serviciu; el spera, că Scărăbușanu își va plăti datoriile din zestrea Iulianei.

Cimbrescu era cel dintăiu comerciant în acel oraș; avea mai multe prăvălii și făcea negoț en grand. Nime nu se îndoia, că el dispune de capitaluri însemnate.

A dóua și pe la amiađi Scărăbușanu primi dela banchierul un bilet cu următorul cuprins:

„Am vorbit cu Cimbrescu. El consimte pe deplin cu propunerea, ce i-am făcut. Atárnă dela d-ta, ca să îndupleci pe Iuliana.“

Scărăbușanu sălta de bucuriă. În ceea ce privia pe fiica lui Cimbrescu, el era sigur, că la cea dintăiu întelnire o va căștiga. Își revocă în memoria tóte acele frase, cetite prin romanuri, cu care un amant îmbată mintea pretinsei adorate făcându-o să cređă, că e iubită afară din cale. Se mai gândia și la alte apucături, prin care să dobândescă simpatiile dómnei Cimbrescu. Oh, și când era vorba de apucături, apoi nici naiba nu întrecea pe avocatul nostru.

Fata și mama n'aveau altă nedumerire față de Scărăbușanu, decă el a cerut mai întâiu mâna altei fete. Încolo ambele erau învoite, și mai ales Iuliana, care avea mari slăbiciuni pentru înfățișarea aristocratică a avocatului.

Scărăbușanu își făcu prima vizită și nu putea, decă să se feliciteze de rezultatul obținut. Urmă apoi o a dóua, o a treia și a patra vizită și lucrurile mergeau de minune. Dóma Cimbrescu rămase încântată de purtarea pețitorului și domnișóra asemenea. Acéstă din urmă nu putea să se uimescă îndestul, când auđia din gura lui Scărăbușanu declarațiunile de amor, promisiunile și jurămintele. O, de-ar fi fost cine să-î spună, că tóte acestea erau numai nisce prefăcături, sërmana copilă ar fi trebuit să se disgusteze.

Trecu cât trecu și logodirea Iulianei cu Scărăbușanu deveni lucru hotărît. Cimbrescu promise tinerilor o zestre considerabilă: 15,000 galbină în bani gata, apoi mobilier, scule și alte măruntșuri. Scărăbușanu era pe deplin mulțămît. Logodna se făcu, și ce mai logodnă! Ospéțul era ca la o nuntă mare. Bétrânul Ursoiü și nevasta sa nu lipsiră dela acel ospéț și togmai bine, că-cî altfel Cimbrescu s'ar fi pus pe gânduri.

Începură pregătirile de nuntă. Scărăbușanu avea ne-

voiă de bani. Alergă éráși la banchierul său și acesta îi mai dete câte-va sute de galbină.

În órele, când era singur, Scărăbușanu ședea afundat într'un fotoliu și-și făcea planuri pe viitor. Étä cum calcula el:

— Cinci-spră-dece mii de galbină, frumoși bani! Î-mi voiü plăti datoriile și restul va fi pe sama casei. Ba nu, restul voiü să-l dau cu camătă, că-cî pentru ale casei vor ajunge veniturile mele. Apoi peste curênd va muri și hodoróga de unchiu-meü; voiü moșteni și dela el măcar jumătate averea. Cine va mai fi atunci ca mine? Voiü trăi lume albă, cum am trăit și până acum! Ce sunt eu de vină, decă alții au asudat agonisind pe sama mea?

Lumea fericia și pe Scărăbușanu și pe Iuliana, când îi vedea primblându-se de subsúora séü în trăsură. Le ședea bine unul lângă altul, că-cî se potriveau și amêndouï erau frumoși. Numai bieta Alesandrina muria de necaz; nu dórá că ea ar fi mai fost în stare să iubescă pe Scărăbușanu, dar îi era ciudă, că un om ca dênsul, care nu scia ce e amorul, avea să ajungă fericit prin amorul unei fete. Decă inima ei ar fi fost capabilă de rês bunare, cât rêu n'ar fi putut ea face lui Scărăbușanu, grăbindu-se a desamăgi pe Iuliana? Dar Alesandrina ședea frumos la o parte și înghiția noduri, fără să tradeze cuiva ceea ce avea la inimă.

Nu mai erau decă 2 săptămâni până la ziua hotărîtă pentru cununiă, când Ursoiü muri grabnic în urma unui atac de apoplecsiă. Avocatul trebui să se îmbrace în doliu ca un bun și iubitor nepot. În mormêntarea se făcu cu mare pompă, dar cu puține lacrimi. Juna lui soțiă, vêduvită acum pentru a dóua órá, se silia din tóte puterile să plângă și să manifesteze durere; dar în inima ei nu simția decă bucuriă, că-cî ea scia un lucru, pe care alții nu-l sciaü. Scărăbușanu încă se arêta destul de jalnic, dar pe de altă parte se bucura și el cređându-se moștenitor alătura cu juna vêduvă.

La vre-o patru zile după mórtea lui Ursoiü, Cimbrescu chîmă la sine pe logodnicul fiicei sale și-î dișe:

„Eü mai vêrtos din acea considerațiune te-am ales ginere, domnule Scărăbușane, că-cî presupuneam, că vei moșteni dela unchiul d-tale. De aceea am și promis zestreă așa de mare. Va fi bine decă să mergem la tribunal, să luăm cunoștință de cuprinsul testamentului lăsat de fiă-ertatul unchiul d-tale.“

„Bine“ — răspuse avocatul — „bine, să mergem la tribunal.“

Scărăbușanu părea, că simte nisce fiori furnicându-î prin tot trupul. O presimțire neplăcută îi pêtrunse în suflet și nu scia, cum să și-o esplice.

Se duseră la tribunal. Testamentul fusese deja deschis la cererea junei vêduve. Cimbrescu și Scărăbușanu fură invitați de cătră respectivul funcționar, să cetescă singuraticele dispozițiuni ale rêposatului Ursoiü. Și ce să veđi? În tot testamentul nu era vorba de Scărăbușanu; întréga avere era testată vêduvei și copiilor ei.

Întipuiți-vé acum pozițiunea bietului avocat. El se făcu ca pământul și era cât p'aci să-î vină leșinul.

„Încă o torpilă!“ esclamă el cuprins de desperare și se lăsă obosit pe un scaun, ce sta la drépta lui. — Notăm pentru cetitor, că Scărăbușanu însuși avea datina

de-a numi „torpile“ neașteptatele nenorociri, al căror obiect a fost în viață.

Cimbrescu încă se necăjise, cum e mai rău. Luând pe Scărăbușanu de braț eși cu densusul dela tribunal. La început nici unul nu grăia nimic. Advocatul nu-și venise încă în fire și Cimbrescu se socotia, cum va începe vorba. Ajungând la o răspântie comerciantul se opri și duse cătră nepotul lui Ursoiū:

„Ascultă, domnule avocat! Împrejurarea, că unchiul d-tale nu ți-a testat nimic din avere, m'a pus pe gânduri. Se vede, că bătrânul avea bănueli față de purtarea d-tale.“ —

„Era un nebun“ — întrerupse Scărăbușanu cu indignațiune.

„Se pôte“ — continuă Cimbrescu. — „Eū însē voiū să fiū mai cu minte. De aceea îți declar, că tot ce-a fost între noi, rămâne jos. Eū n'am fată de măritat pentru d-ta și te rog să-ți conțenești de astăzi visitele dela casa mea.“

„Domnule Cimbrescu, gândesci, că“

„Nu mai gândesc nimic, domnule avocat, staū pe lângă ceea ce am dīs. Remāni sānătos!“

Cimbrescu făcu un compliment și se depărtă; eră Scărăbușanu sta nemișcat, de părea că l'a împlântat cine-va în pământ. El nu se mai simția de loc și de-ar fi voit să plece, mai că nu și-ar fi găsit calea. Mulți trecători l'aū vėdūt în starea acēsta și se mirău de el, dar nu sciaū ce va fi avēnd. De Par fi întrebă pe densusul, de sigur le-ar fi spus, că a explodat erāși o torpilă, care l'a împlut de spaimă.

După cât-va timp Scărăbușanu se trezi ca din somn și apucă spre casă. Când se gândia la cele întemplate, nu-ī venia să le credă; era ca cum le-ar fi audīt dintr'un basn. Dară tot el se întorcea și dīcea:

„Ba s'aū întemplat, s'aū întemplat aeeva.“

Era grozavă suferința lui, când privia la viitor. „Ar fi să mē îngrop de viūū“ — cugeta el în sine — „că-cī o sōrte ca a mea nu se mai împacă cu ideia de a trăi.“ Și într'adevēr așa și era. Ōmenii aveāu să-l grăescă de rău, din cauza desmoștenirei; rivalii aveāu să-și bată joc de densusul din caūsă, că perduse mâna frumoșei Iuliane; creditorii micī și mari aveāu să-l înhațe din tōte partile; banchierul, în fine, avea să-ī cēră vre-o 6000 de galbinī; vađa și renumele lui de mai înainte aveāu să se prefacă în ocară.

Bietul avocat își bătea capul și așa și așa, dar în-deșert. Nu găsia nici măcar o singură cărare, ca să scape din prăpastiă. E drept, că avea casă, trāsūră și caī, dar să le vēndă i-ar fi fost rușine. Să mai cerce încă odată cu însuratul? El se jură, că n'o va mai face.

Se lāsă deci în voia sorții.

Peste curēnd veni la densusul și domnul banchier.

„Să-mī plătesci banii, domnule“ — dīse el cu graiū rēstit.

„N'am de unde să ți-ī plătesc“ — rēspunse Scărăbușanu cu nepēsare.

„Te voiū căuta cu judecata.“

„Trēba d-tale.“

Banchierul eși infuriat și cu nestrămutata hotărīre de-a purcede cât mai aspru încontra datornicului.

Trecuse mai o sēptēmānă de dīle, de când Scărăbușanu sta închis în casă ca un arestant. Dar vėdēnd, că acēstă întemnițare voluntară nu-ī e de nici un folos, se hotărī să ēsă erāși în lume.

Într'o dī se duse de diminetă la cafenea. Se puse la o masă și după ce luă o linguriță de dulcēță, începu să cetescă prin gazete. Dar nu cetia, cum se cade, ci nunaī arunca ochii pe icī pe colea, apoi lāsă fōia din mână și lua alta. Mai pe urmă se uită și peste gazeta locală, ca să afle ce s'a mai întemplat, de când n'a mai eșit el de a casă. Între altele dete peste următōrea noutate:

Domnișōra Alesandrina Leușteanu a moștenit o avere colosală dela o rudeniă din străinătate. Se dīce, că întrēga moștenire se urcă la suma de mai multe dēcī de mii de galbinī. Norocita moștenitōre e logodită de cât-va timp c'un june funcționar.“

Lui Scărăbușanu i-se tăie rēsuffarea. Aruncă gazeta din mână și începu să ofteze. De necăjit ce era nu-l mai încăpea locul. El plecā gânditor și întristat. Pe stradă mergea ca omul bēt încurcând drumul și isbindu-se de toți trecători. În gândul sēu Scărăbușanu își adresa următōrele muștrări:

— Veđi așa, netrebnicule! Nu puteai să rămāni credincios Alesandrinei? Acum erai și tu om ca toți ōmenii și nu pătiaī ocară

din partea lui Cimbrescu!

Sosind a casă, avocatul găsi tōte ușile deschise, deși el la plecare le încuiase. În departamentul din fund, unde era salonul de primire, el găsi pe nisce ōmenii dela tribunal însemnând într'un registru tot ce vedeāu cu ochii.

„Ce faceți d-vōstră aici?“ întrebă avocatul întrând.

„Scriem averea d-tale nemișcătōre“ — rēspunse unul din funcționari.

„După a cui imputernicire și la a cui cerere faceți acēsta?“

„După imputernicirea dela tribunal și după cererea banchierului, al cărui datornic esci d-ta.“

„Bine, prea bine; continuați-vē lucrarea și scrieți tot până la un cap de ață.“

Cu aceste cuvinte Scărăbușanu scōse o cheiță din buzunarul giletcei și deschise un dulap. Din dulap luă un revolver cu 6 focuri și arētându-l esecutorilor dīse c'o zimbire de om desperat:

„Scrieți, domnilor, și acest revolver, că e fōrte scump și aveți să-l vindeți bine la licitațiune. Și ca să vē con-

Generalul Scobeleff. (Pag. 194.)

vingeți despre bunătatea lui, ia uitați-vă la mine.“ Nicî n'apucă să sfîrșescă bine acest cuvînt, și revolverul se descărcă c'o pocnitură grozavă.

Bieții funcționari încremeniseră; când își veniră în fire, ei vîdura pe Scărăbușanu întins pe parchet și scîldându-se în sânge. Până să sosescă poliția spre a con-

stata faptul, nenorocitul avocat își dete sufletul, că glonțul îi trecuse drept prin inimă.

Un funcționar spunea, că Scărăbușanu înainte d'a- perde glasul ar fi rostit încet următoarele cuvinte:
„Acum am scăpat de torpile.“

* * *

Generalul Scobelev.

În cronica sîngeróselor atacuri din jurul Plevnei mai cu samă cu privire la asaltul cel mare dela finea lui August se înregistrează cu mîndria și cu fală numele bravului general rusesc Scobelev, pe care împăratul Alexandru l'a denumit de curînd general-major. Dar Mihail Dimitrievici Scobelev a și meritat această distincțiune, că-cî dintre toți oficerii superiori ai armatei rusești dela Plevna el s'a distins prin bravură estraordinară și prin curagiul său personal, demn de totă admirațiunea.

În cercurile sociale din Petrupole, lumea vorbește despre generalul Scobelev ca despre un fenomen rar în istoria răsboielor rusești; despre el crede partea cea mai însemnată a lumii rusești, că pozițiunile ocupate de vitezul Scobelev nu le va putea recupa puii de om, de nu se va întovăroși cu Dr. I..

Generalul Scobelev și-a început cariera sa militară în Asia centrală, unde pentru meritele sale câștigate pe câmpul de onóre fu înălțat la rang de general încă înainte de-a fi ajuns etatea de trei-șeci de ani. —

Cînd cu răscolă locuitorilor din Cocand contra domnitorului lor, Scobelev fu acela, care scăpă pe chanul Chudojar dintr'un pericol de mórte. Nu mult după această faptă, prin care se caracterisază valórea sa militară, ocupă Scobelev ținutul Ferganali, ce se numește cu totă dreptatea paradisul Asiei centrale, alungă pe ambii pretendenți ai tronului Ferganaches Abduraman și Pulad. — Curtea din Petrupole în urmarea acestor fapte ilustre îl și denumi guvernator ținutului cucerit; însă cu cât se distinsese ca soldat brav și general iscusit, cu atît se dovedi necapabil în administrațiunea țerei. În urma multor abuzuri, care se comiseră parte cu scirea și cu voia, parte fără voia guvernatorului, Scobelev fu rechiămat dela postul său. —

Correspondentul lui „Nordd. Allg. Ztg.“ dela Plevna spune că imediat după memorabilul atac a vizitat în persoană pe generalul, a conversat timp considerabil cu el, că-cî Scobelev vorbește limba germană cu mare facilitate. Eță amăruntel, ce ni le dă numitul correspondent despre eroicul general.

„Din însași gura generalului am aflat: că el a condus la luptă 12,000 de ostași, dintre cari au rămas pe câmpul de luptă 8000 morți și răniți. O așa mare pierdere nu se înregistrează din nicî o luptă, chiar decă ar fi fost cea mai sîngerósă. — în răsboiul franco-nemțesc; —

mai s'ar putea numi pierdere fără părechă în istoria răsboielor. Generalul a condus în linia primă de bătălie batalionul al 4-lea de vînători, care consta din 3700 de ostași, — dintre acestia cădură în decurs de o singură oră 2000 de ómeni, ceea ce este identic cu nimicirea întregului batalion. Batalionul I. din corpul al 16 de armată, care consta din 3000 de combatanți și 60 de oficeri, a pierdut în aceeași zi 1760 de soldați de rînd și 49 de oficeri. Se dă cu socotela, că în aceea zi fatală fiă-care soldat turc ar fi înpușcat dela 150—200 de patróni.

„În urmarea astor pierderi,“ — dișe generalul — „aședai în fața dușmanului 49 de tunuri cu scop de a apăra retragerea soldaților mei pedestri. Dar chiar și artileria simți destul de curînd intensitatea focului infernal, care se vîrsa cu prisosință din țevile puscilor turcesci. După ½ de oră mă convinsei, că și această demarșă era zadarnică; dintre 49 de tunuri numai 16 mai puteau face serviciu, — în fine fui silit a da și artileriei semnalul de retragere; 3 tunuri dintr'ale noastre le demontarăm fiind constrînși a le lăsa pradă dușmanului.“

La 1870 suferise al 16-ea batalion prusian în sîngerósa luptă dela Vionville cea mai mare pierdere în tot răsboiul, și anume perdu numitul batalion 1706 gregari și 48 de oficeri, parte morți, parte greu răniți; prin urmare Rușii au pierdut la asaltul des-menționat cu 14 inși mai mulți ca Prusienii. E lucru ne mai audít, ca dintr'un batalion de vînători de 3700 feciori să cadă 2000 adecă 54%.

Scobelev este de părere, că Englezii vor trage din acest eveniment importanta consecință pentru ei, că cu fortificațiunii ca cele dela Plevna, se póte purta răsboiul chiar numai și cu miliția teritorială contra armatelor regulate.

„Decă D-vóstră, — continuă generalul —, a-ți fi aflat pe soldații lui Gambeta în asemenea pozițiunii, ca cum sunt cele turcesci, și decă din considerațiunii strategice ați fi fost siliți să cuprindeți cu orî-ce preț unele pozițiuni importante pentru comunicațiune; atunci și armata germană, care s'a luptat în Franca sudică, ar fi trebuit său cel puțin ar fi putut prea ușor să dea peste o Plevnă.“

Esperiințele generalului Scobelev vorbesc destul de limpede în favorul instituțiunii milițiilor cu deosebire față de Englezii.

Datine, credințe și moravuri române.

Cucoveica.

I.

Dintre toate paserile câte provin în Dacia, cea mai urfă, mai urgisită și mai temută de Români, e fără îndoială cucoveica.¹⁾

Dacă voesci să bagi pe vre-un Român, însă mai ales pe vre-o Româncă de la țără, în toate recorile, e de-ajuns să-ți amintesci numai, că ai auzit o cucoveică cântând pe casa sa, se-î în nemijlocita apropiere a acesteia.

Și ore de unde vine această înfiorare? . . . Care să fie ore cauza temereii sale de cântatul cucoveiceii? . . . Și de ce ore uresc Românul așa de mult această pasere nocturnă? . . .

Șirele următoare ne vor da un răspuns destul de exact la aceste întrebări.

Românul are firma credință, și nime nu e'n stare a-l abate de la acesta, că din casa, pe care cântă vre-o cucoveică, trebuie să mără cine-va. Cucoveica, crede poporul, e cel mai sigur prevestitor al morții. Nu i s'a întâmplat încă nici odată, afirmă el cu totă serioșitatea, ca să fi auzit vre-o cucoveică cântând pe cutare casă și să nu fi murit nime dintr'ênsa. Când strigă ea „cucovéu“, atunci e semnul cel mai sigur, că trebuie să mără cine-va din casa aceea, unde strigă.

Écă de ce uresce Românul cucoveica și de ce se înfioră el numai când aude istorisindu-se de dênșea!

Credința acesta există nu numai în Bucovina, ci și în România,²⁾ Moldova,³⁾ Basarabia,⁴⁾ Transilvania,⁵⁾ și cred că ea va fi existând și în celelalte provincii locuite de Români.

Chiar și de cătră poeții cucoveica, mai ales sub numirea de „buhă“ și „buhnă“ e considerată ca o pasere prevestitoare de morțe. Câte-va exemple cred că vor fi de ajuns spre întărirea aserțiunei noastre.

Cavaleriul Const. Stăniati în poesia sa intitulată „Gafița blăstemată de părinți“ se exprimă astfel:

Ér scârbôsa cucuveică pînțirumul părăsesce,
Și cu-al se-î fioros țipet vaet și morțe vestesce.⁶⁾

V. Alecsandri în poemul se-î istoric „Dumbrava

¹⁾ Numirile: cucoveică, cucuveică, cucovelă, cucuveucă, cucuvaea și cocoveică, se reduc toate la cuvântul lat. „cucuba“, germ. die Nachteule; „cucubo“, a striga ca cucoveica. Veđi: Schönberger Wörterbuch tom. I, pag. 428. — Se numia această pasere de cătră Români încă și „bubo“. De aici provine apoi că mai toți poeții români o numesc „buhă“ și „buhnă“. Însă alta pasere e la popor „cucoveica“ și alta „buhă“. Cucoveica e mică, pe când buha e mai mare, mai buhuță și cu ochi și urechi mai mari decât dênșea. Mai există încă o pasere nocturnă de nenumul cucoveiceii și a buhei. Pe acesta o numesce poporul „huhurez“.

²⁾ G. Dem. Teodorescu: Încercări critice ect. pag. 92. „Auzind cine-va cântecul cucuveiceii, e prevestire de morțe.“

³⁾ V. Alecsandri: poesii pop. ale Rom. București 1866, pag. 22. „În numărul semnelor considerate de Români ca semne de morțe, mai sunt căderea stelelor, cântecul cucuveiceii“ ect. — Convorbiri lit. an. X, 1876—77, pag. 42. „Cucuveica cântând pe casă înscințeză morțe a unei persoane din acea casă.“

⁴⁾ Caval. Const. Stăniati: Musa românescă tom. I, pag. 145.

⁵⁾ Com. de amical și conscolariul me-î D-I Pavel Beșia, prof. la gim. rom. din Năsăud. „Din cântarea cucoveiceii pe vre-o casă, ori în vecinătatea unei case, își esplică poporul o morțe grabnică.“

⁶⁾ Musa rom. loc. cit.

roșie“ între semnele de nenorocire, ce se arătară regelui Albert, când acesta năvăli cu ôstea sa în Moldova, cu gândul de-a stîrpi pe Români, înșiră și cântecul cucoveiceii. El ăice:

. . . O buhnă țipă în ăiua mare
Și morțe-și găti cōsa în acea ăi fatală.⁷⁾

I. Al. Lăpădat în poesia sa „Noptea“ ăice:

Total acuma morțe șoptesce,
Murmur și vânt;
Din stânci pustie buha cobesce —
Éta-mi piciorul lângă mormânt!⁸⁾

Pe lângă cele înșirate până aici mai au Români încă și următoarele credințe despre cucoveică, adică: de-o prinde cine-va și-o maltratează mult se-î o omoră, omul acela are multă pagubă în vite și întru toate îi merge re-î, și până ce nu va posti „Postul Crucii“⁹⁾ nu pōte scăpa de pagubă.¹⁰⁾

Asemene spun Români, și cred a avea fōrte bun semn, că dacă cucoveica cântă mult în două se-î trei seri după olaltă, negreșit se va face vreme ploioasă, érá dacă vremea e ploioasă și cucoveica nu va cânta de fel în două se-î trei seri după olaltă, apoi se va face vreme bună.¹¹⁾ Mai departe, când țipă ea pe cutare casă ca un copil de țifă, nu e așa de temută, că-cî atunci se crede, că în curând are să se nască un copil la acea casă.¹²⁾ În fine cântecul cucoveiceii în unele împrejurări se mai consideră încă și ca un semn prevestitor a unui câștig se-î a unei călătorii din țără.¹³⁾

Gâtlanul se-î gâtlejul de cucoveică îl întrebuințeză vrăjitoarele spre diferite farmece, însă mai cu samă la „facerea pe ursită.“¹⁴⁾

II.

Cumcă credințele și datinele Românilor despre cucoveică, înșirate mai sus, sunt o adevărată moscenire de la strămoșii nostri, de la vechii Români, ne convingem mai întăi din istoria naturală a lui Pliniu, apoi și din alți autori latini. Români încă socotiau cântatul acestei paseri ca o prevestire de morțe. Dar nu numai atăta, ci pentru dênșii era fōrte mare nenorocire și atunci, când ea numai li se arăta se-î se punea pe vre-o casă.

Écă ce ăice Pliniu:

„Funebra și mai cu samă la auspiciile publice urgisita cucoveică se ține la locuri deșerte, nu numai desolate, ci și înfiorătoare și nestrăbătute. Un monstru nocturn, care nu se aude cântând, ci numai gemând. De aceea când se arăta ea în orașe și mai ales ăiua, această împrejurare se consideră ca cea mai înfiorătoare prevestire. Sci-î însă destul de bine, că ea adeseori s'a pus pe case private,

⁷⁾ Opere complete. Legende pag. 7.

⁸⁾ Încercări în literatură. Brașov 1874, pag. 85.

⁹⁾ Unii Români din Bucovina, pe lângă cele patru posturi de peste an, pe lângă Mercuri și Vineri, pe lângă unele ajunuri prescise de biserică, mai postesc încă și-o săptămână întréga înainte de „înălțarea st. Crucii“, 14 Septembrie. Postul acesta în limba poporului se numesce „Postul Crucii.“

¹⁰⁾ Com. de Petrea Ursul.

¹¹⁾ Idem.

¹²⁾ Credința Românilor din Sireti.

¹³⁾ Com. de Stim. D-șoră M. C.

¹⁴⁾ Com. de P. Ursul.

fără a pređice mórte . . . Sub consulatul lui Sex. Papeliu Histro și L. Pedaniu ea a intrat chiar în sanctuarul Capitoliului, din care cauză în acelaș an la nonele lui Marte (7 Martie) orașul fu curățit.¹⁵⁾ Asemene s'a curățit orașul și sub consulatul lui L. Cassiu și C. Mariu (107 în. de Chr.) pentru că în acelaș an încă s'a arătat o cucoveică.¹⁶⁾

Mai departe tot Pliniu ne spune, că: „picioré arse de cucoveică cu érba plumpagine¹⁷⁾ sunt bune în contra șerpilor. Nu voiú însé — urméză el — nici la acéstă pasere să omit un esemplu de vanitate magică, de óre ce, afară de alte neadevéruri estraordinare, se afirmă și aceea. că inima acestei paseri pusă pe partea stîngă a peptului la o muere dormindă influințéază, ca acéstă să descopere apoi tóte secretele. Afară de acéstă cine o duce cu sine în luptă se face vítéz. Asemenea se đice, că oul de cucoveică e un remediú pentru pěr. Cine însé a putut când-va să vadă oul cucoveiceí, de óre ce e o minune, când vedem paserea singurá? Cine a putut așa dară să facă cu acéstă încercare și mai cu samă la pěr? Deși asigură, că cu sângele de puiú de cucoveică, pěrul se face creș.¹⁸⁾

Din aceste citate, cât și din alte locuri tot de la Pliniu¹⁹⁾ lesne ne putem esplica Credința Românilor și despre maltratarea și omorirea cucoveiceí, precum și întrebuițarea gâtlanului seú de cătră vrăjitoré la facerea pe ursită. Cât pentru celelalte credințe, ce le mai are poporul nostru despre acéstă pasere, precum: profetirea tempestății și nascerea unui copil, apoi profetirea unui câștig și a unei călătorii, cred că încă trebuie să fie o moscenire de la strămoșii nostri, de óre ce nu tot deuna cântatul și sburatul paserilor aveaú la dênșii una și aceeași însemnătate, ci însemnătatea acéstă se orienta după anumite împrejurări. Îndată ce sburatul și cântatul paserilor se lua de un presagiú, însemnătatea lor de mai nainte se schimba, și așa puteau paserile cele norocóse să devină nenorocóse. Acéstă se mai póte conchide încă și de acolo, că cucoveica la Atena ca paserea Minervei, se socotia ca o solitoré a norocului și a învingerii.²⁰⁾

Strénutatul.

I.

Datina de-a gratula celor ce strănută o aflăm deja în cea mai profundă anticitate, și apoi mai la tóte popórele din timpul vechiú și nou. Rabinii istorisesc, că 'nainte de patriarchul Iacov fiăcare om ar fi strănutat numai odată în tótă vieța sa, și anume în momentul cel mai de pe urmă, așa că strănutatul și cu mórtea se considera de una și aceeași. Iacov a fost așa dară cel dintăiú care a murit fără să strănute.

Grecii cei vechi îndătinău de-a adresa celor ce strănutaú proverbul „Zeus sa te susție,” ca prin acéstă să depărteze tótă nenorocirea. Pe când Xenofon ținea de

pe tribună o cuvântare poporului, a strănutat un ascultător în drépta, și urmarea acestei strănutări a fost, că Xenofon fu denumit duce campestru. Înfațosându-se lui Temistocle trei neamicí prisioneri îmbrăcați în haine regescé și strănutând unul dintre aceia în drépta, se esplică acéstă ca un presemn a unei învingeri apropiate, pe care Temistocle avea s'o căștigue.¹⁾

Aristotele vorbesece chiar și despre un Deú al strănutatului și crede, că salutarea la strănutare ar fi o deosebită onóre, care se manifestéază capului, la o asemenea erupțiune, ca locuinței sufletului.²⁾ Érá Plutarch în tratatul seú despre geniul lui Socrate đice: „O bătae de puls, o beșică întru adevér e un ce ne 'nsemnat, totuși prin acéstă se notifică morburí grele. Pilotului strigătul unei paseri seú un nouaș de pe cer îi anunță furtună și vifor. Tocma așa și strănutatul, în sine un ce ne'nsemnat, póte fi un presemn a óre-cărui eveniment cumpenitor³⁾.”

Asemene și Homer ține strănutatul de un semn norocos la împlinirea unei dorințe. El scrie: „Ínsé Telemach strănută tare și tóte rêsunará jur împrejur în sală. După care Penelope se 'ndreptă cătră păstor cu aceste cuvinte sburătoare: du-te acuma, bunule Eumacus, și chiamă-mi de grabă pe óspe; nu veđi tu, cum fiul meú a strănutat tóte cuvintele mele?⁴⁾

La Romani însemna strănutatul când noroc, când nenoroc, și anume: noroc, când strănuta cine-va în mâna dréptă și atunci când strănuta de dóue seú de patru orí; nenoroc, când strănutatorul se 'ndrepta spre stînga, când strănuta o dată seú de trei orí, seú la masă, când se luaú bucatele, orí când se rădicaú óspeții⁵⁾. „Retrăgându-se la strănutare — đice Pliniu — bucatele seú mésa, și după aceea negustându-se din acestea ce-va, se ține de-un semn reú, tot așa și când nu se mănăcă nemica⁶⁾.”

Istețimea (astuția) amoreațiilor dete strănutatului, orí și 'n care parte s'ar fi întors strănutătorul, tot déuna o însemnătate favorabilă. Un esemplu de felul acesta ne dá Catul în cântecul seú glumeț despre amorul Acmei și a lui Septumiú, în care strănutatul lui Amor se arată ca un presemn norocos⁷⁾. Érá Properciú, ca să aréte, că Amorul înzestrase pe Cyntia cu tóte darurile, o întrebă dacă acel deú a strănutat, când ea s'a născut⁸⁾.

În genere, cei vechi socotiaú strănutatul în rěstimpul dela mieđul nopții și până la amieđă-đi stricacios, érá dela amieđă-đi și până la mieđul nopții il socotiaú vindecător. Strănutatul peste patru orí nu 'nsemna nemic⁹⁾.

Presupunerile, pe care să întemeiază datina acéstă, sunt diferite. Unii cred, că strănutatul s'ar fi ținut de-un presemn a unui morb repentin: alții, că strănutatul curățese corpul de-o materie rěutaciósă, și prin urmare e stîrpirea unei bóle; alții, în fine, îl țineaú de-un fel de cas epileptic seú în genere periculos vieții pentru starea

¹⁾ Die Biene. Wochenblatt zur Unterhaltung und Belehrung für Jedermann. VI. Jahrgang Neutitschein 1856.

²⁾ Aristotele. Problem. sect. 33. c. 7.

³⁾ Plutarch despre vieța lui Temistocle.

⁴⁾ Homer. Odisea.

⁵⁾ Die Biene. op. cit.

⁶⁾ Plinii lib. XXIII. c. V.

⁷⁾ Q. Valerii Catulli Carmina. Lipsiae. 1874. pag. 22 — 23.

⁸⁾ Properciú apud. V. Alecsandri: poesii pop. ale Românilor Bucuresci. 1866. pag. 235.

⁹⁾ Die Biene op. cit.

¹⁵⁾ Plinii lib. X, c. XVI.

¹⁶⁾ Plinii lib. X, c. XVII.

¹⁷⁾ Numele românesc a acestei plante până acuma încă nu mi-e cunoscut.

¹⁸⁾ Plinii lib. XXIX, c. XXVI.

¹⁹⁾ Plinii lib. XXVIII, c. LXVI.

²⁰⁾ L. Fürstleder: Die Götterwelt der Alten. Pest, Wien, Leipzig 1866, pag. 16.

lui cea convulsivă, cu care e îmbinat¹⁰⁾. Fia orî și cum va fi, destul că datina de-a gratula celor ce strănută o întimpinăm mai la tóte popórele de pe fața pămîntului. din cea mai adîncă vechine și până 'n ziua de astă-đi.

II.

La Români încă aflăm acéstă datină. Ei încă gratulează celor ce strănută, și cred, când conversază doi séu mai mulți inși între olaltă și când unul dintre dênșii strănută, că ceea ce vorbitorul cuvintéază este adevérat. Și vorbitorul đice atuncea: „videți! de n'aș vorbi adevéru, cutare n'ar fi strănutat! ... videți, că e adevérat ceea ce vorbesc!“ Strănutatul în decursul unei conversații e un argument valid despre ceea ce se istorisesc. Dêcă cine-va gîndesce la ce-va, dorind ca gîndul séu să i se implinêscă, și dêcă nemijlocit după aceea strănută, e un semn, că dorința sa are să se realizeze. Când se află mai mulți inși într'o conversație și unul strănută, se spune éráși, că în ziua următoare, pe aceea vreme când s'a strănutat, încă vor fi mulți strînși la olaltă. Érá când strănută mai de multe ori după olaltă e semn, că trebuie să vie cine-va. Dacă cine-va strănută diminêța, se đice, că strănutătorul are să se 'mbete peste đi, séu că-í va merge réu, va fi bătut. De-altmîntrelea strănutatul se socotește tot deuna ca un augur bun.

Acestea sunt credințele Românilor, când cine-va strănută.

Se nasce acuma întrebarea: de la cine aú moscenit ei acéstă datină și credințele, cu care e îmbinată, de óre ce pe tóte acestea le întimpinăm mai la tóte popórele?

Fără multă bătăe de cap trebuie să răspundem, că dela nime altul n'aú putut să le moscenescă, fără numai de la strămoșii lor, dela vechii Români. Și ce altă dovadă ne mai trebuie la acésta decăt însê-și cuvintele „strănutatul,“ și „a strănutat,“ cari vin dela lat. „sternutatio“ și „sternuto,“ apoi și modul de a gratula strănutătorilor prin „să-ți fie de bine“ și „întru mulți ani,“ care expresiuni nu sunt alta, decăt „sit saluti“¹¹⁾ și „in multos annos“ a Romanilor.

Cuvintele lui Catul:

Hoc ut dixit, Amor, sinistra ut ante
Dextra sternuit adprobationem.¹²⁾

sunt isvorul credinței române, când cine-va strănută în timp de conversație. —

Datina acésta se vede, că Romanii aú a doptat'o mai întâiu dela Greci, pentru că cuvêntul „sternuo-uitum,“ care a dat nascere verbului „sternuto-aviatum,“ vine dela grec. *πάρωνται*¹³⁾; érá dela Români am moscenit'o noi. Prin urmare ea este o adevérată moscenire strămoșescă.

Români mai numesc încă și o plantă „strănutătoare,“ ce se vede, că vine de la grec. *ή παραμυκή*. germ. Nieskraut.¹⁴⁾ —

S. Fl. Marian.

CONVERSAȚIUNE.

Serile de érnă.

b) La orașe.

Mulți dintre orașeni detestéază vieța dela sate. Unii merg până a declara, că de i-ar osêndi cineva să trăiescă măcar numai o sêptemână în sat, le-ar căuta să se prăpădescă de dorul orașului.

Prea natural!

Ei nu mai pot suferi nici influința aerului necorupt, întogmai precum unii gingășiți nu pot să sufere dușul de apă rece. Și-au prea deprins organul respirațiunei cu atmosfera inciumată a elegantelor peștere de prin orașe. Espune pe astfel de ómeni sub cerul liber, și mulți vor fi în stare să móră de bóla sănătății!

* * *

La orașe altă educațiune, alte gusturi, prin urmare și alte petreceri. Aici și limbajul e mai bréz: a-și petrece se đice: a se amusa, a se distrage.

În oraș lumea merge la teatre. Și pentru ce? Dóră ca să învețe în acea scólă practică de moravuri? Dóră ca să admire artea? Dómne feresce! Scopul principal al celor mai mulți cercetători de teatre este acela de-a se arêta în public, de-a se sgâi cu binoclul, de-a cocheta cu cei de vis-à-vis, și chiar de a căsca.

Lumea merge la concerte; dară nu pentru a se delecta cu musica și cu cîntarea, ci mai vêrtos pentru a se ospêta bine și pentru a căuta aventuri galante. La concerte adeseori poți aúdi pe unii đicêndu-și:

— Měi, că mult mai ține și programul acesta! Când, naiba, ne vom apuca de chef?

În fine lumea merge la baluri. Danțul e recomandat atât din punct de vedere higienic, cât și estetic. Dară la acéstă împrejurare câți ómeni se mai gîndesc? Bărbații merg la bal, ca să caute zestre, dêcă nu sunt însurați, érá dêcă sunt însurați, merg mai mult pentru a se rêcori pe timpul pauselor. Pentru puține femeii ar avea balul atâta farmec, dêcă nu li s'ar da ocaziunea de-a străluci prin toaletă, și a impune prin aparință. Suprema ambițiune a femeiei la bal este de-a i se đice, că e regină.

* * *

Bărbații afară de teatre, baluri și concerte, mai aú și alte centre de întêlnire: cafenelele și birturile.

— Mě duc la cafenea — đice unul — să cetesc gazetele. — Mě duc la birt — đice altul — să regulez nisce afaceri importante cu Nan, cu Stan!

Étă cum se congediéză bărbații de pe a casă.

¹⁰⁾ Sternumentis (sternumentis) salutare Plinii. lib. XXVIII. c. V. — a đice la strănutare „salve“ i. e. „Đdeú să-ți ajute;“ de aice apoi „deos“ (Cic.) Đeilor i. e. a face imaginilor sale complementul séu, lor a le spune „salve“ séu a și arăta venerația, respectul séu cîtră ei. Veđi: Schönberger Wörterbuch tom. II. pag. 576. de unde vine, că Români mai đic încă, când cine-va strănută: „Ceea ce ai gîndit Đdeú să-ți ajute; Đdeú să-ți implinêscă dorința; într'un cês bun și cu noroc; să trăiesci!“ érá la copii: „să crești mare“ etc.

¹¹⁾ Catulli op. cit.

¹²⁾ Schönberger Wörterbuch tom. II. pag. 606. — Dr. Valent. Christ. Friedr. Rost. Griechisch-Deutsches Wörterbuch tom. II. pag. 390.

¹³⁾ Rost. op. cit. pag. 190.

¹⁰⁾ Die Biene op. cit.

Dar ce să veți?

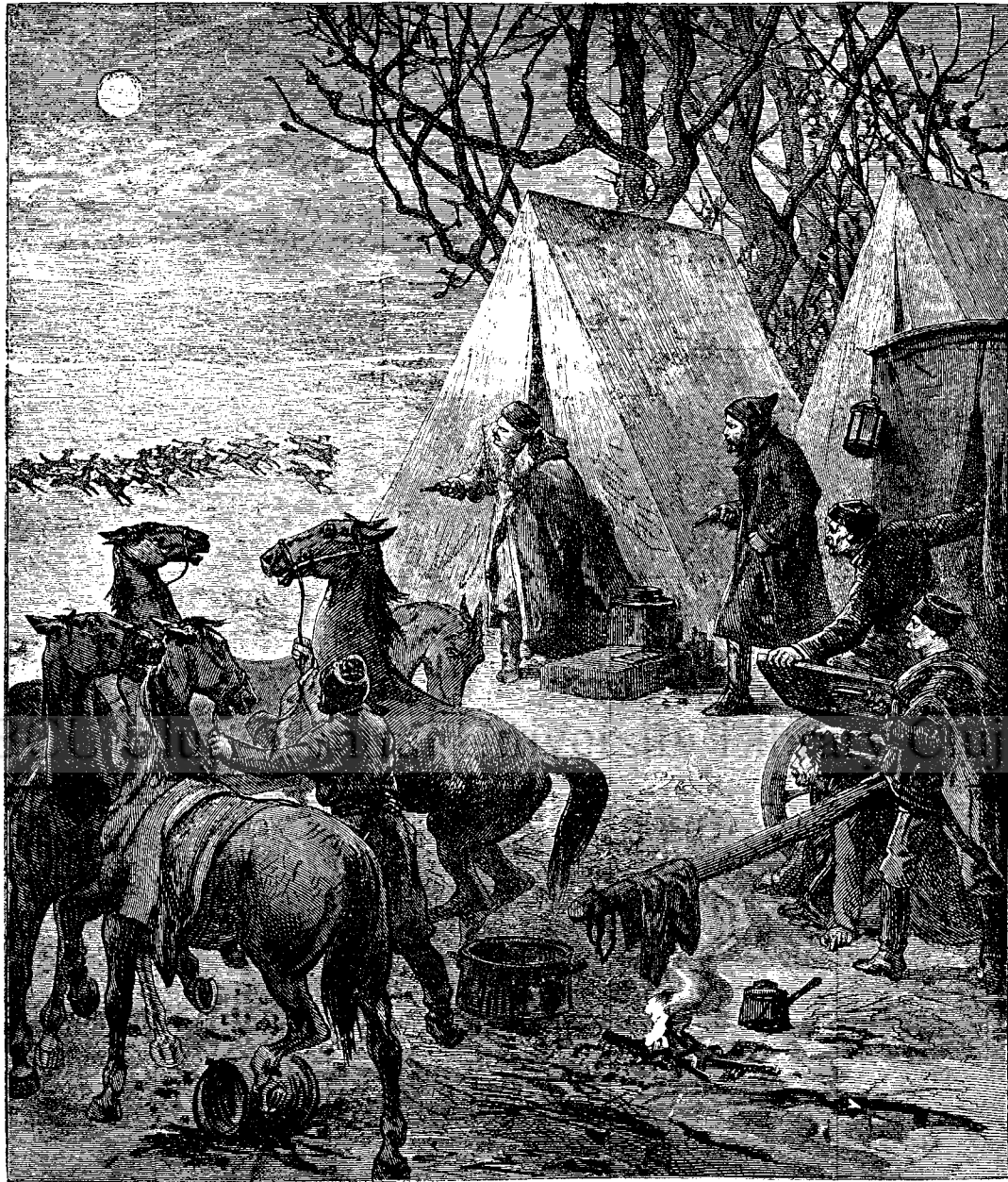
Până una alta gazetele se schimbă în cărți de joc; afacerile importante devin nisce simple afaceri de biliard și de pahare.

Scopul meu nu e de-a predica morală; nu voi să judec pe nimeni. Totuși mă mir, cum pot să aibă unii oameni atâta plăcere, atâta slăbiciune pentru un joc, pe care îl afurisesc mai toți a doua zi! .. Unii dau acestui joc numirea de „joc de distracțiune.“

Frumosă distracțiune! Noptea ți-ai pus în risic ave-

Proverbul: „De joi până mai apoi,“ încă e românesc. Acest proverb găsește aplicațiune practică mai ales în acele casuri, unde e vorba de concordiă națională, de scopuri mărețe, de opiniuni, de firmitatea caracterului și de susținerea țiaristice.

Am putea dice câte-va cuvinte și despre céiul marilor diplomați europeni. Dară nu e bine să-și bage omul mâna în foc, nici să se mestece, unde nu-î fierbe óla. Atâta însă putem dice, fără ca popa să ne taie limba, putem dice, că céiul diplomaților e amar pentru popóre.

Un atac nopturn din partea lupilor. (Pag. 200.)

rea și dimineța te duci să te împusci . . .

* * *

Céiul — seú teea — încă își are importanța sa în scriile de érnă. Bărbații se într'unesc adese ori la câte o cescă de céiú și, decă nu sunt ocupați cu vre un joc de „distracțiune,“ se apucă de discutéză politică.

Politicienilor nostri naționali încă le place a discuta la masa cu céiú. Spun din gură, fac, dreg, pun țera și națiunea la cale, se sacrifică, se devotéză. Și tóte acestea până când? Până a doua zi, și apoi le duce ríul uitărei.

Distingă cine poftesce între céiú rusesc și céiú englezesc. Póte, că unii vor preferi caféua turcescă. Fiă-le de bine!

* * *

Femeile dela orașe încă aú de multe ori într'uniri. Ele se adună prin salóne. De tors firesce, că nu torc. Dumnealor aú nisce ocupațiuni cu mult mai rentabile: croesc, cos, brodeză și împletesc la ciorapi. Cu tóte acestea vestmintele li le fac croitorii și bărbații pórtă ciorapi de cumpărat!

Femeile adunate la un loc sunt fórté bune de gură:

vorbesc cât nisce deputați în Dieta dela Pesta și în Camera din Bucuresci. Și dece nu? Gura nu cere chiriă. Dar să nu vă amăgiți a crede, că conversațiunile femeilor orășene s'ar invêrți în giurul unor cestiuși de-un interes superior, cum sunt, bună-óră, economia casei și educațiunea copiilor. Acestea se lasă pe sama bucătăreselor și-a doicelor. Objectul principal în conversațiunile femeilor îl forméză modele și toaletele.

E togmai așa ca cum am đice: îmbrăcăminte e ce e, crescerea fiă cum dă Dumneđeu!

Am spus, că femeile dela oraș nu torc. Ele se precep însă fôrte bine la măestria țesutului, dar fără răsboiș. Țes intrigele cu multă dibăciă și prin acésta aduc adeseorî răsboiul între bărbați.

* * *

Va să đică, orășeniș în serile de érnă nu prea șed pe acasă? ne va întreba cine-va.

Ba, pardon! Sunt și ómeni de aceia, cari păzesc casa, — mai ales cei bolnavi. Dară se găsec unele și de cei sănătoși.

Étă aici un negoțator diligent, care-și încheiă socotelele afacerilor de peste đi, de peste săptămână, de peste lună. Dcă îl veți vedea răsucindu-și mustața, să sciti, că trebile merg bine; érá de se va freca pe tēple, puteți fi siguri, că e amenințat de bancrută. Măcar, dómne értă-mē! în điuă de astăđi s'ar părea, că și bancrutele încep a constitui o bransă de negoț din cele mai rentabile.

Acésta să remână între noi!

* * *

Uite coela un literat, mândcând litere dintr'o carte și brăzdând cu condeiul pe o hărțiă, adeseorî prea pacientă. El vrea să se sacrifice pentru public. De cumva e capabil de-a aduce publicului adevărate servicie, partea lui în lume va fi să trăescă ignorat, — nu tot deuna, dară adeseorî; érá de nu va scrie decât nisce secături fără nici o valóre, atunci publicul injust îl va gratifica c'un renume, — fiă măcar și de răspântiș.

Mai încolo șede un biēt redactor la masa de scris.

El ar tot scrie, ci dela un timp nu mai are ce. Cu tóte acestea tipograficul cere manuscript, ca să imple colónele. Redactorul încarcă hărțiă cu noutăți vechi, cu frase fără ideș, profesiuni de credință, pe care mâne va să le renege, cu sciri de sensațiune, pe care poimâne le va desmintiș. Materialul tot nu e încă de ajuns! Necăjitul gazetar bagă mâna în coșul cu maculaturele, scóte nisce corespondințe pline de cele mai scârbóse invective. Hărțiă nu are încătrău, ea trebuie să le primescă și pe acestea.

* * *

Dincóce veș găsi pe un orator copunēd și studiind un discurs, ce are să-l pronunțe într'o adunare publică, într'un parlament. Grămădesce la un loc tóte banalitățile, tóte lucrurile comune, tot felul de ideș confuse, care în creeriș lui n'au vėđut încă nici o lumină; caută apoi espreșiunile cele mai alese, întorsăturile cele mai elegante, dar nu le pune la locul lor, ci le aruncă numai așa claiă peste grămadă. În códa acestui galimatias mai adauge și pe clasicul dixi. Apoi începe a declama de rēsună casa, și a gesticula cu pasiune. Nevasta și copiiș, cari se deteră deja la odihnă, se trezesc din somn și se spar.

Oratorul se simte încântat în fața acesteș scene. El precalculéză efectul discursului după impresiunea, ce-a produs'o asupra unor ómeni, cari dormiaș. Și atăta e destul! Prin Adunări încă țe se întēplă de veđi pe unii dormind. Când oratorul nostru își va rosti discursul, puteți fi siguri, că vor dormi de dóue orî mai mulți ca de ordinar.

* * *

Vorbim de dormit; să mai spunem dară și aceea, că sunt unii ómeni, cari petrec serile lungi ale ernei numai cu somnul. Ferice de ei, că-ci a lor va fi împērăția cerurilor. Și étă cum: cine dórme, nu face păcate, în cer se va duce. Româniș nostri în cea mai mare parte se țin de acésta categořiă de ómeni, dar cu acea deosebire, că Româniș dorm și điuă, nu numai séra.

Acésta a sciut'o fôrte bine poetul, când a đis: „Deștéptă-te, Române!”

Un tun invulnerabil.

Jurnalul Desbaterilor face următórea dare de samă despre experiențele de curēd esecutate în Germania cu un noū instrument de destrucțiune, numit tunul chiurasat, instrument destinat a aduce o adevărată revoluțiune în sistemul de apărare.

Un congres internațional, de acelea care rare orî se întēplă, s'au ținut în điuă de 8 Noemvrie la Bredelar (Prusia renană). După invitarea D-lui Krupp, directorul vársătoriei de Essen, reprezentanțiș mai multor guverne, și a nume a celui rus, austriac, italian, brasilian, belgian, englez, suedez, spaniol, portugez, danez, iaponez și danez, s'au adunat în poligonul dela Bredelar spre a asista la esperiențele unei nóue arme de artilerie, numită tunul chiurasat (Parner-Kanone), inventat de D-nu Krupp. Numērul ofițerilor prusianiș, cari erau de față, se rădică la 55.

Aceste experiențe aveaș de obiect deslegarea a dóue probleme, care aș desfidat până acum tóte încercările celor mai iscusițiș în arta balisticeș, anume posibilitatea de a trage fără să fie nevoe de chitit după fiă-care detunătură,

și aceea de a pune la adăpost tunul cu ajutorul unor place permanente séu temporare, spre a-l face astfel cu totul invulnerabil.

Se pare că dificultățile acestea aș fost invinse de cătră D-nu Krupp. Aparatul inventat de el este fôrte simplu. Acest aparat înfătoșeză cinci avantaje: nu isbesce tunul înapoiș, nu trebuie să se chitescă de cât o singură dată și anume la întâia lovitură, nu póte fi nici vătămat nici demontat de dușman, artileristiș, cari servesc, sunt adăpostițiș, în sfirșit tirul este mai răpede de cât cu tunul ordinar.

Niște place de fer în grosime aprópe de jumătate de metru sunt astfel apropiate unele de altele în cât se forméză un fel de gueribă destul de mare spre a cuprinde tunul și artileristiș. Acoperemēntul și părețiș acestuia sunt apărațiș în afară printr'un strat de pământ; fundul este în parte deschis, în vreme ce partea dinainte este provėdută cu o bortă prin care să póta introduce gura tunului și care se póte închide printr'un capac mobil.

Acest capac se p^ote înv^rti împrejurul său și a se schimba prin ajutorul unei corde, în momentul când se dă foc, după care își reia întâia pozițiune îndată ce proiectila a eșit. Este asemine și un ventilator, care trage fumul. Spre a fixa tunul, se întrebuiț^oază o bombă înșurubată de gura tunului și care se mișcă într'o bortă de sfredel.

Artileriștii se află dindereptul chiurasei și manevr^oază în perfectă siguranță. Dușmanul nu dărește nimic alta de cât o placă cu o bortă în mijloc, care p^ote fi ca un fel de țintă. Acesta este aparatul care trebuia a fi experimentat. Doue tunuri mari de asediū cu b^ombe de 28 chilograme au fost puse la o distanță de 250 și 340 metri, și lângă d^ensele s'au stabilit doue ținte de o mă-

rime de cinci metri patrați. Tunul chiurasat trebuia să aibă aceste ținte drept obiectiv, în timp ce celelalte doue aveau misiunea de a îndrepta focurile lor asupra tunului chiurasat.

Acest din urmă a deschis acțiunea. El a făcut asupra chiurasei desemnuri de mai înainte convenite, deși artileriștii au țintit numai la întâia lovitură, ceea ce dovedia că imobilitatea tunului fusese completă. Acesta a continuat focul, în vreme ce celelalte doue atacau chiurasa. Placa dinainte a suferit lovituri peste lovituri fără ca ceia pe cari îi adăpostia să fi avut vre-o grijă, astfel ca vre-o doue-deci de ofițeri streini nu s'au temut de a se pune în strimtul loc bombardat.

(St^{ea} României.)

V a r i e t ă ț i.

Ilustrațiunea de pe pag. 198 reprezintă un atac nopturn nu din partea bașibozucilor său Cerchezilor, cari se caracteris^oază în destul prin crușimea lor s^olbatică și rapacitate fără s^omân; ci un atac din partea lupilor. Doi corespondenți englezi ai „Timesului“ călătoriseră împreună pe drumul, ce ducea la Plevna.

Când trecură prin Șistov, acest oraș se găsea în stare deplorabilă: Din cauza ploilor torențiali, care duraseră trei săptămâni întregi, orașul se părea, că plutesce pe luciul mării. Din această cauză abia se putură strecura bieții corespondenți într'o trăsură cu patru cai, cari înota prin apă și prin noroiu; isbutiră, în fine, a ajunge pe o colină ceva mai uscată, unde își plântară țeruși șatrei. sub care aveau să se adăpostescă. — Obosiți de drum se culcaseră; dar abia ațipiseră nițel, când etă, că se aude un sgomot teribil; caii speriați nechează în chip neobicit, vuetul creșcea din ce în ce devenind tot mai îngrozitor. Omenii nostri sar iute din așternut, își aruncă surtucele pe spate și cu revolverele a mână es din șatra său din catul lor spre a se apăra de dușmanul, care le conturbase cu atăta insolență liniștea și odichna atât de dorită. Ce se veți însă? O haită de vr'o 20—24 de lupi tocmai se apropia de șatră, din naintea căreia erau legați cei patru cai chiar de oiștea și roțele trăsuri. Astfel de recunoșceri nopturne fac lupii pe câmpul de bătălie, că-cî își află hrană abundantă dela cadavrele neîngropate de omeni și de cai. De astă dată însă nu avură fericirea a-și st^ompăra f^omea și a-și mulțami gustul. Luminile, ce se aprins^oseră la moment, focul, ce licura încă dinaintea șatrei, vr'o câteva bubuituri din revolvere deteră lupilor să înțelgă, că veniseră prea da timpuriu la cină, carea nu se gătise încă. Fără să-și mai arate colții, ei se retrag că-cî șciau prea bine, că cu vr'o câți-va pași mai încoala vor da de nutriment abundant luându-se după mirosul ierbi de pușcă și al sângelui stropit numai chiar în ziua precedentă.

De-ale modei. Cronica de modă parisiană dă deja descrițiunea unui costum de dame, care peste cur^ond își va face intrarea în lume. Acest costum va pune cap^ot c^odelor, cu care se măturau până acum trotoarele, dar spre desdăunare el va scorni multe noutăți interesante. Noul costum-își va aduce mult cu originala haină, numită Pompadour: se va compune din simplă indienne cu flori mari, ornată cu paseri (fluturi) și cu frunze; col^orea stofei va fi cenușă-deschisă, rosa, chamois, lila său argintiu-închisă. Pe de desupt vine o rochiă scurtă, din percaii luciu av^ond aceeași col^ore cu haina de pe de-asupra, și mai av^ond apoi trei volane mici cu pături înguste. Peste rochiă se va purta o blusă de indienne, lipită de spinare, pe dinainte fără pături său încrețituri și prinsă de un br^ou; va avea neci scurte numai până la c^ote, și un volan. Pe cap său mai bine p^ovrful capului damele își vor așoă cu eleganță un fel de căciuliță mică, un fel de capac prea puțin adânc, dar de-o col^ore forțe viuă. Acest costum va modernisa pe păstorița (bergere) à la Watteau. Într^oăgă toaletă se va mai completa print^o un éventail de col^orea ceras^oi și cu forma toiagului de păstor. Ghețele vor fi de satin negru, brodat cu flori mărunte, se vor încheia cu nasturi său cu cătaram^o. Tot astfel se vor orna ghețele de col^ore cr^ome pentru serile de vară; afară de acestea, ele vor mai fi brodate cu așa numite „clair de lune“ albastre și cu mărgele de bronz. Ghețele cele mai n^oue vor fi pe dinainte cam ascuțite, dar nu vor mai avea tocurile așa înalte. Ciorapii vor fi simplu v^orgați și de col^orea hainei.

Recunoștință turcescă. Bulgarii traduși dinaintea Consiliului militar de rebel sunt în tot deuna siguri dinainte, de s^orta ce îi asc^optă. Ei își ascund de aceea în pozunarele hainelor lor sume însemnate, pe care, după condemațiunea lor, le distribuiesc agenților de poliție, ce iau tratat mai bine în timpul captivității. Țile trecute, era tocmai a se executa un popă Bulgar. Când veni momentul său de a merge la sp^onzurătoare, acel popă sc^ose un fișic de ban și îl dete ciaușului înșarcinat de a îl duce la locul funebru. Ciaușul luă banii și băt^ond prietinesce pe popă pe spate îi d^ose uimit de recunoștință: „Ești un om de inimă, tu! Îți mulțumesc. Ca r^osplată vei fi sp^onzurat la umbră!“ Și în adev^oer, ciaușul porunci ca Bulgarul să fiă sp^onzurat de un mare copac, care să umbrescă corpul bine-făcătorului său de razele s^orelui! Este adev^oerat că fișicul ce îl detese popa era plin cu lire. Această naivitate nu este însă mai puțin atingătoare.

(Vestea).

O statuă colosală a „libertăței.“ — „Le Rapel“ publică niște date interesante despre statuă „libertăței“, ce se lucrează în atelierul lui Mauduit et Comp în Paris, și care va figura la expozițiunea universală a anului viitor. Dimensiunea capului revocă în memorii pe cel al colosului de la Rodos. Periferia ei este de 14 metri, înălțimea de 4 metri. În lăuntru lui încap 15 persoane și are o greutate de 3000 chilograme. Nasul este lung de 1,20 metri. În nările lui pot sta doi omeni. Urechile sunt d'un metru și gura de 80 centimetri. Mâna măsură 4 metri și 20 centimetri. Degetul de mijloc este lung de 2 metri și trage 45 chilograme. Pumnul trimis la expozițiunea de la Filadelfia compănește 1,800 chilograme, și este mai mare ca un cazan de la locomotivă. Statua va avea împreună cu brațul, ce va purta o faclă 42 metri și cu pedestalul din preună, va ajunge o înălțime de 67 metri, adică cu un metru mai înalt ca turnul de la Notre-Dame. Statua ac^osta este menită pentru farul din portul dela New-York, și este făcută din aramă bătută d'o grosime de 3/4 milimetri. Aureola îi va sta din șapte raze de lumină electrică, și va fi izolată de furtuni și tempestă prin sticlă.

(România liberă).

Un arbore care plouă. — Consulul Statelor-Unite din Calumbia, în departamentul Leonia, provincia Peru, a atras atențiunea președintelui Prado asupra unui arbore remarcabil, care există în pădurile din apropierea statului Mogobambe. Acest pom are în dezvoltarea sa completă o înălțime de 58 picioare și un diametru al trunchiului de 39 policari. Absorb^o și condensăză umez^ola atmosferei cu o energiă admirabilă, și s'a ved^ot, că apa isvorește din trunchiul lui și că picură ca ploăa de pe ramuri. Apa se atrage așa de tare și de multă încât înțutul în giurul lui s^omână unui loc mocirlos. Arborele dă apă și sine cu deosebire vara, când riurile sunt secate și apa e puțină. S'a proiectat plantarea acestor fel de arbori în regiunile cele aride ale Perului.

(România liberă).

Poșta „Albinei Carpaților.“

Redactorul acestei foi fiind grei bolnav, n'a putut și nu p^ote să răspundă la scrisorile, ce i-au fost adresate de cât-va timp înc^oce. Domnii tr^om^oțetori ai scrisorilor, pre cum și autorii unor lucrări literare, sunt rugați deci să scuse și să mai aștepte puțin.